

Arany Korszak

A TÉNY A REMÉNY ÉS A MEG-
GYŐZŐDÉSEN ALAPULÓ FOLYÓ-
IRAT

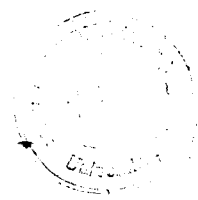

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1924. évi november hó 23.
1. Évfolyam * 21-ik szám

Megjelenik havonta kétszer
Cluj—Kolozsváron, Strada
Regina Maria 36. szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre - - - - - 75 Lel
Két évre - - - - - 40 Lel
EGYESSZÁM ÁRA 3 LEI

AZ „ARANYKORSZAK“ TARTALMA:

VALLÁS ÉS FILOZÓFIA

<i>A színek és tulajdonságaik</i>	342
<i>A szín és a Messiás</i>	342
<i>A szépművészet és a szín</i>	342
<i>Színek és művészetek</i>	343
<i>A nem és szín</i>	343

TÁRSADALOMTUDOMÁNY

<i>A nemzetközi döntőbiróság</i>	389
<i>Ellentétek támadnak a tökéletlenség miatt</i>	389
<i>Sámuel, a jó bíró</i>	340
<i>A nép örvendezni fog a döntésnek</i>	341
<i>A megtorlás törvénye</i>	347
<i>Mit tenne a testvéri szeretet</i>	347
<i>Spanyolország amint vetett, úgy aratott</i>	348

FELFEDEZÉSEK

<i>A Babeltorony felfedezése</i>	350
<i>A rozsdá és annak megszüntetése</i>	350

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**„Aranykorszak
Naptár“**

1925. évre.

Megjelent a Julián és Gregorián egyesített naptár szerint.

Ára 15 Lei.

Megrendelhető az „Aranykorszak“ kiadóhivatalától

Cluj, Str. Regina Maria 36.

Naptár megrendelését sietve eszközölje, amíg a készlet tart.

Megjelenik minden második vasárnap
Strada Regina Maria 36. — Telefon 4-46

Szerkoszti *Faluvégi Dénes*

Előfizetési ára: egy éve 75 lei

fél évre 40 lei

egyes szám ára 8 lei

Csehszlovákiában egy éve 20 csehek

Levelezés és előfizetés e címre küldendő
dendők „Aranykorszak“
Str. Regina Maria 36. Cluj-Kolozsvár

Évfolyam.

1924. November 23. vasárnap

21. szám

NEMZETKÖZI DÖNTŐBIRÓSÁG

Rutherford bíró rádióelőadása

BIRÓSÁG az igazságszolgáltatás céljából létesült törvényszék, amely bírákból és jogtanácsosokból áll. Nemzetközi döntőbiróság egy a bírákból és jogtanácsosokból álló törvényszék volna, amelynek ítéletése kiterjedne a föld összes nemzeteire. A nemzetek között felmerült minden vitás ügy e bíróság elé kerülne és döntései jogerősök volnának.

Az elmúlt néhány esztendő alatt sok szó esett egy nemzetközi döntőbiróság érdekében. Az óhaj, egy ilyen törvényszék után, világos és helyes. A javasolt szervezeti és működési módszer azonban rossz és soha nem lehetne kielégítő.

Az emberek tökéletlenek. A bírák tökéletlen emberek. Az ember nem becsületesebb és nem megbízhatóbb a bíróvá történt kinevezése utáni napon, mint egy nappal előbb. Mellett minden ember a körülmények befolyása alatt áll, a bírákat sem véve ki, akiknek szolgálatnak igazságot és igazságosságot az érdekelt feleknek, mert a bírák jogtanácsosok önzők és tökéletlenek és gyakran képtelenek ellenállani a tisztességtelen befolyásoknak.

DELTÉTEK TÁMADNAK A TÖKÉLETLENSÉG MIATT

Egy nemzetközi döntőbiróság még nagyobb terheléssel is meg volna terhelve. Birái jogtanácsosai különböző nemzetekből származnának, kik olyan népeket képviselnek, melyeknek érdekei kereskedelmi, politikai és vallási tekintetben gyakran összeütköznek egymással és minden ország mindegyik bíróját bizonyos mértékig a saját országának az érdekei befolyásolnák. Még a hazai doktrínáját is, melyet oly sűrűn alkalmaznak helytelenül, ürügyül használnák fel, hogy kedvező döntést hozzanak az egyik ország mellett és a másik ellen, akár igazságos, akár nem.

És mivel az összes bírák tökéletlenek és önzők, döntésük nem volna kielégítő az em-

berekre nézve általában. Egy nemzetközi döntőbiróság, amelyet javaslatba hoztak, nem hozna békét, boldogságot és meglegedést az embereknek.

Mindaddig, míg az emberek tökéletlenek, szükségképen olyan vitakérdések merülnek fel közöttük, amely kérdéseket valami elfogulatlan, önzetlen bíróságnak kellene eldöntenie, amely döntéseit szigorúan az igazságnak megfelelően hozná meg, hogyha ez lehetséges volna.

Sok évszázados fáradozás után sem tudott az ember létesíteni olyan bíróságot, amely mindenkire nézve kielégítő módon dönti el a vitás kérdéseket. Az emberek fáradozásai szükségképen eredménytelenek kell, hogy maradjanak, mivel tökéletlenek és hosszas tapasztalatok világosan meg kellene, hogy mutassák az embereknek, hogy nyugodtan és józanon valami más forrás felé kellene, hogy nézzenek nehézségeik eligazítására.

A BIBLIA MEGMUTATJA A MEGÁLDÁST

Az emberek újból, meg újból figyelmeztetnek, hogy a súlyos problémák egyetlen megoldása, ha az Úrhoz fordulunk, aki minden dolgot igazságosan intéz el. Az ő igéjéből meg kell ismerni az ő tervét és türelmesen bevárni annak működését. A Biblia rámutat a nemzetek és emberek súlyos problémái egyetlen megoldására. Kellő időben fel fog állíttatni a döntő-bíróság, melynek birái és jogtanácsosai pártatlanul fogják teljesíteni kötelességeiket, és döntéseik az igazságnak és méltányosságnak megfelelően fognak meghozatni. Bizonyos tehát, hogy minden tisztességes ember nagyon óhajtja tudni, hogyan fog ez az állapot elkövetkezni.

Ismét felhívom hallgatóim figyelmét, hogy Izrael nemzete jelképes nemzet volt. Kormányformája theokrácia volt. Kormányzatának célja volt, hogy előárnyékolja a Messiásnak tökéletes kormányzatát, amely most jön működésbe. Izrael kormányzatának

egyik ága, amely az Úr irányítása mellett szerveztetett meg, a bíróság volt. Mózesnek, mint törvénytudónak, nem volt egyenrangú társa, mert a törvény megalkotásánál, kihirdetésénél és végrehajtásánál Jehova által vezéreltetett. Izrael bírái között voltak Éli, Sámuel, Bárak, Gideon, Jefe és Sámson. Természetesen mások is voltak. Ezek a bírák joghatóságot gyakoroltak az ország különböző részei felett és néha kettőnek vagy többnek volt joghatósága ugyanazon a területen, ahol egyidejűleg működtek. Ezeknek az embereknek és tisztüknek egyik sajátosága volt, hogy nem csak igazságszolgáltatási hatóságok voltak, akik utána néztek, hogy helyesen végrehajtott-e a törvény, hanem egyúttal védői és megszabadítói voltak az elnyomottaknak. A hivatal nem szállt utódról-utódra, de a bírák Jehova által választottak ki. Ezek a bírák nem akarták megrémíteni az embereket és megijeszteni hosszú hullámos ruhákkal és gyapju-sapkákkal a fejükön. Sem nem morogtak, sem nem csóválták a fejüket, hogy bölcseknek mutakozzanak bírói hermelinjükben.

SÁMUEL, A JÓ BIRÓ

Izrael bírói közül az egyik, aki Isten ígéjében különösen ki van emelve, akinek jó cselekedetei fel vannak jegyezve, Sámuel volt. Anyja már születése előtt Istennek szentelte. Ez jó példa, melyet leendő anyák követhetnek. A gyermek odaszentelésének cselekedete ösztönző volt az anyának, hogy törődjön a gyermek nevelésével és az ifju irányításával. Sámuel anyja ezt tette. Mikor még csak tizenkét éves volt, Éli felügyelete alá került, aki egyben oktatta is és a templomban az Istentiszteletnél segédkezett. Izrael bírájává lett, azután vándorbíróságával bejárta az országot és az igazság és igazságosság szerint döntötte el az ügyeket és megelégedést váltott ki az emberek között. Egyszerűség, őszinteség, jóság és becsületesség jellemezte búcsúbeszédét. Igazsággal és igazságossággal ténykedett a néppel és ezért nagyon megbíztak benne.

Magas bírói méltóságában eltöltött hosszas és hűséges szolgálata után Sámuel a nép elé állott és ezeket mondotta: „Itt vagyok, tegyetek bizonyosságot ellenem az Úr előtt és az ő felkentje előtt, kinek vettem el az ökrét és kinek vettem el a szamarát, és kit csaltam meg, kit sanyargattam és kivel fogadtam el ajándékot, hogy amiatt szemet hunyjak?” (A világ legfőbb bíróságainak hány bírája mondhatná ezt ott, ahol működött?)

Sámuel megmondta Izraelnek, hogyha tudnak ellene ilyen vádat emelni, ő kárpótlást fog adni. Ők pedig felelének: Nem csaltál meg minket, nem sanyargattál minket és senkitől semmit el nem fogadtál. (Hol van még egy nemzet a nap alatt, amelynek népe

egy nagy sokasággá összegyülekezzenek és egyhangulag ezt mondják bíráikról?) Azután ezt mondotta nekik Sámuel: „Legyen bizonyosság az Úr ti ellenetek... hogy semmi sem találtatok kezembem. Ők pedig mondták: legyen bizonyosságul.” — 1 Sámuel 12:3-5.

Szomorú, de való tény, hogy az emberek ma elvesztették bizalmukat bíráik iránt, és lehetetlen volna kiválasztani egy nemzetközi döntőbírói bíróságot, amely megbirkózna a helyzettel és amely elhozná az emberek vágyát. Azonban a pusztán tény, hogy az emberek kívánnak egy ilyen bíróságot, és hogy ez a vágy igazságos, feljogosít minket arra, hogy tekintsünk Isten tervébe, hogy lássuk, hogy gondoskodott-e egy ilyen bíróságnak a felállításáról.

MEGLESZ A NEMZETKÖZI DÖNTŐBÍRÓSÁG

Szent Pál felsorolva ezen idő néhány legtehetségesebb emberét, akik szolgálták az Istent, és akik megnyerték az ő tetszését hűségük miatt, megemlíti Sámuelet, Bárakot, Jefét, Gedeont és Sámsonat.

Abban az időben élünk, amikor ezek a férfiak másokkal együtt, akik hasonlóképpen megnyerték az Úr tetszését, rövidesen feltámadnak tökéletes testtel és Krisztus földi országának a képviselői minőségében fognak szolgálni. Valóban ezek fogják alkotni Isten országának látható részét, amelyért a keresztényeknek 1900 éve imádkoznak.

Következtetésemet a Szentírásra alapítva már most azt állítom, hogy ezen tökéletes emberek közül lesznek kiválasztva azok, akik tagjai lesznek a Nemzetközi Döntőbírói bíróságnak. Erre vonatkozólag mondotta Ésaiás próféta: „És adok neked oly bírákat, mint régen és oly tanácsosokat mint kezdetben, s ekkor ezt mondják te neked: ez igaz város, ez hív város.” (Ésaiás 1:26) A város első szervezett testület jelképeül használtatik, amely azért teremtett és szerveztetett, hogy az embereket szolgálja; és itt határozottan ki van jelölve, hogy ezek a bírák, ha helyreállítanak, „igaz bíróságnak, hív bíróságnak” fognak neveztetni. Ez olyan bíróság lesz, amely iránt az emberek bizalommal lehetnek, mert ennek a bíróságnak a bírái az ország láthatatlan hatalmassága, Krisztus fogja vezérelni harmoniában az isteni remédel.

Az Úr országa, mint azt fennebb jeleztük két részből áll: a látható és láthatatlan részből. A láthatatlan neveztetik „uj mennyeknek”, a látható pedig „uj földnek, amelyben igazság lakozik.” Mivel a hatalom a láthatatlan kormányzóban, a Krisztusban lakozik, ezért a „király” szó helyesen alkalmaztatik Krisztusra. Az ország látható részét Izrael hűséges férfiai fogják képviselni, akik az egész föld fejedelmének vagy kormány-

nak neveztetnek. A dolgok ezen új rend-
 utalva mondja Isten prófétája:

„Ime igazság szerint uralkodik a király és
 fejedelmek fők lesznek az ítélettelben.“
 (Ésaiás 32:1) Az ítélet szó itten bírói határo-
 zatot (döntést) jelent; azaz igazságos és méltá-
 nyos ítéletet. Hogyha egy peres fél tisztán
 kezekkel jelentkezik a bíróság előtt,
 lesz szólítva, hogy tisztálkodjék meg, mi-
 ut panaszt emel, mert a próféta e bíróság
 működéséről ezt mondja: „És a jogosságot
 kötéllé tevém és az igazságot szinelővé
 tegyém söpri el a hazugság oltalmát.“ (Ésaiás
 32:17) Más szavakkal: ennek a bíróságnak a
 működése olyan egyenes lesz, mint a mérőkö-
 és oly igazságos, mint a szinelő, amely-
 nincs eltérés.

A NÉP ÖRVENDENI FOG A DÖNTÉSNEK

Az igazság és igazságosság ezen bírósága
 hozzák majd az emberek vitás ügyeiket,
 arra abban, hogy igazságos elbírásban fog-
 részesüljenek. Semmiféle hatalmas társa-
 sem befolyásolni, sem uralkodni nem
 ezen a bíróságon. Az emberek meghall-
 gadják a döntéseket és örvendeni fognak,
 mert meg vagyunk irva: „Ha ítéleteid megje-
 nek a földön, igazságot tanulnak a föld-
 lakosai.“ — Ésaiás 26:9.

Vajjon gondolja-e egy józan eszű ember
 pillanatig is, hogyha egy ilyen Nemzet-
 döntőbírói bíróság működne, amelyet több ol-
 talmazól javasolnak, hogy akadna olyan kor-
 mány a világon, amely a mostani rend mel-
 lett megtartaná ennek a döntéseit, hogyha
 kormányzóik érdeke megkivánná azoknak a
 visszautasítását?

Nem régen tanultunk egy ilyen eset-
 nek a Népszövetségnél, mikor Olaszország
 tiltan szembehelyezkedett az egész Nép-
 szövetséggel.

De nem így lesz a döntőbírósnál a nagy
 Messiás uralma alatt. Erre vonatkozólag
 mondja a próféta: „Ki (Krisztus) ítéletet
 tesz a pogányok között és bíraskodik sok nép
 lett és csinálnak fegyvereikből kapákat és
 kardokból metszőkéseket és nép népre kar-
 tot nem emel és hadakozást többé nem ta-
 nul.“ — Ésaiás 2:4.

Ez az egyetlen mód, hogy tartós béke le-
 sen a földön. Minél előbb ébrednek a föld-
 népei és nemzetei annak a ténynek a tudá-
 sára, hogy a régi rend pusztulásra van ítélve,
 és hogy Krisztus országa elhozza az ő vá-
 ruzsát, annál jobb reájuk nézve.

Az emberek feismerik az Úr döntőbírósa-
 gának igazságát és méltányosságát. Az em-
 berek egytől egyig igazságosan akarnak
 majd cselekedni, hogyha erre alkalmuk lesz;
 hogyha az elnyomó kapzsi keze visszatartatik,
 akkor igazságot fognak cselekedni. E tör-
 vényszék ítéletére vonatkozólag mondja a
 Szentírás, hogy „Az Úrnak ítéletei változha-

tetlanok és mindenestől fogva igazságosak.“
 (Zsoltár 19:10) „Azért nem állhatnak meg a
 gonoszok az ítéletben (Zsoltár 1:5) az Úr-
 nak gondja lesz rá, hogy az emberek jogai
 és szabadságai megóvassanak, mert irva
 van: „És ő megítéli a világot igazsággal, tör-
 vényt tesz a népeknek méltányosan.“ (Zsol-
 tár 9:9) Majd ismét mondja: „Igazságban já-
 ratja az alázatosokat (az az a tanulékonyo-
 kat).“ (Zsoltár 25:9) Hogy ennek az isteni
 döntőbírósnak a határozatai tetszeni fog-
 nak a népnek, a Szentírás bizonyítja: „Mert
 igazságra fordul vissza az ítélet és utána
 mennek mind az igaz szívűek.“ — Zsoltár
 94:15.

A RÁDIO FOGJA SZÉTHORDANI A DÖNTŐ- BÍRÓSÁG HATÁROZATAIT

Az Úr napfényre hozta ennek az időnek
 nagy találmányait, ezek között a rádiót.
 Ezekkel a találmányokkal ezek a hűséges
 emberek, mint e földnek fejedelmek, a nagy
 Messiás irányítása alatt fogják kormányozni
 a népet; akkor „Sionból (a kormányzat lát-
 hatatlan része) megy ki a törvény és az Úr
 szava Jeruzsálemből (a kormányzat földi
 része).“ Rendeletek fognak kibocsáttatni és a
 döntőbírósnak bírói határozata fog kihirdet-
 tetni és a rádió viszi az üzenetet a világ
 négy sarka felé. Az emberek örvendeni fog-
 nak, mert igazság lett szolgáltatva.

Az Úr előre tudván ennek az időnek az
 elérézését és az áldásokat, melyeket az em-
 beriségre hozni fog, ezeket iratta a prófétá-
 jával: „Megerősítette a földet, hogy meg ne
 induljon, ő ítéli meg a népeket igazsággal.
 Örüljenek az egek és örvendezzen a föld...
 az Úrnak orcája előtt, mert eljön, mert el-
 jön, hogy megítélje a földet.“ „Megítéli a
 világot igazsággal és a népeket méltányos-
 sággal.“ — Zsoltár 96:10-12; 98:9.

Az emberek most gondban, bajban és za-
 varban vannak. De bátorság! Ujból felhívom
 az embereket, hogy ismerjék meg a Biblia
 tanításait, hogy most elközelített a menyek-
 nek országa, hogy a Sátán birodalma eltű-
 nőben van, hogy nemsokára az új mennyek
 lesznek a teljes hatalomban és az új föld,
 az ujonnan szervezett kormányzat kezdi
 meg a működést.

Ez az új kormányzat, a döntőbírósnak is
 beleértve, olyan áldást fog hozni az emberi-
 ségre, amely messze meghaladja a mult leg-
 merészebb ábrándjait.

A mult év november havában a külö-
 böző felekezetek 150,000 papja egy egész hé-
 tíg amellet agítált, hogy rávegye az Egye-
 sült Államok törvényhozását a döntőbírósnak
 elfogadására. A felekezetek papjai azt mond-
 ják, hogy az Urat képviselik. Pedig tudniuk
 kellene, hogy a mostani intézményeknél az
 ördög az elnök. Az apostol mondja ezt a 2
 Korinthusbeliek 4:14-ben. Sokkal méltóbb

lett volna ahhoz a magas tiszthez, amelyet állítólag betöltenek, hogyha a 150.000 pap egy hetet arra szentelt volna, hogy beszéljen az embereknek a Messiás országaról és az igazi döntőbírósról, amely az emberek ügye-bajos ügyeit a méltányosságnak, igazságnak és igazságosságnak megfelelően fogja eldönteni, és amely elhozza minden becsületes embernek a vágyát. Miért nem tették ők ezt? Azért, mert a sajtó azok kezében van, akiknek érdekei megkívánják,

hogy ne jelenjenek meg olyan dolgok, amelyek a Messiás országára vonatkoznak. Ezért minden keresztyénnek szóval kellene ezt az üzenetet tovább adnia, mert abban van e föld népeinek, a reménysége.

A következő alkalommal előjogom és szerencsém lesz kimutatni a Szentírásból, hogyan ezen igazságos kormányzat alatt hogyan fognak eljönni az emberekhez az élet áldásai, a szabadság, a boldogság és hogyan fog az ember helyreállítani.

A SZINEK ÉS TULAJDONSÁGAIK

A SZIN ÉS A MESSIÁS

„Ő benne Krisztusban van a (dolgok) teljessége.“ Mivel „Jézus Krisztus az isteni lény kímetszett bélyege“, így tehát természetesen ugyanazon jellemvonásokat kell feltételeznünk Ő nála, mint az Atyánál. Csakhogy a „Messiás“ vagy „Krisztus“ név sokkal tágabb értelmű, mint Jézus személye. Az új-testamentum ezen elnevezéseket egy Krisztus (felkent) osztályra vonatkoztatja, a kiválasztott osztályra, mely dicsőséges fejével az élén, Jézus Krisztussal, részese-dni fog a messiási kormányzat kiváltságában és dicsőségében.

Kormányzatuk ezer éves ideje alatt ez a messiási osztály hármas tisztet fog betölteni: 1) prófétai, 2) papi és 3) királyi tisztet. Ez a hatalmas uralkodó a világ, a test és az ördög hármas szövetségét gonosz befolyásával együtt meg fogja szüntetni. Mint próféta felvilágosítására lesz a népnek, mint pap közbelép érte, mint király igazságban és hatalomban fog uralkodni.

Kézenfekvő dolog, hogy legfőképpen bölcsesség szükségeltetik ezen kiemelkedő prófétai hivatás betöltéséhez. Tévedhetetlen biztonsággal kell megállapítani, mit kell tanítani, mikor és hogyan. Ehhez valóban emberfeletti bölcsesség szükséges. A papi hivatás gyakorlásához hasonlóképpen oceanmély szeretetre lesz szükség, mivel határtalan türelmet és jóságot kíván az emberiség tudatos és öntudatlan hibáinak a kezelése. Egy tökéletes királynak értenie kell ahhoz, miként kell hogy működtesse az igazságot és a hatalmat. Igen, a nagy Messiásnak ez sikerülni fog, mert „amikor itéleteid megjelennek a földön, az igazságot megtanulják a földnek lakosai!“

Figyelemre méltó, hogy az Istentől rendelt prófétának föltétlen isteni bölcsességre van szüksége, hogy a jelenleg a világon uralkató gyakorlati intézményeket és hatalmakat leszerelje. E világ bölcsesége nem ismeri az Istent, s ez ok miatt „bölcsői bölcsességének esze“ vész“. Az „isteni szeretet“ kifürkészhetetlen fényhullámai lesznek képesek“ csupán megszélesíteni a bukott ember rossz hajlamait és“ kívánságait; s csupán a királyok Királyának igazsága és hatalma tud eredményesen ellenállani e világ fejének, Isten kísértőjének, a hajdani Lucifernek, a mostani Sátánnak.

Ez a Krisztusi osztály—Jézus, mint fej s az igaz egyház, mint az Ő teste—egy másik nagyszerű példázatban lesz bemutatva, nevezetesen mint a második Adám és második Éva. Az isteni jellem alap- és uralkodó vonásai kétségkívül az igazság és a mindenhatóság, mert igazság az alapja az Ő királyi székének, míg a jellem uralkodó családjában a bölcsesség és a szeretet a koronázó disz. Az igazság és hatalom együttműködése hatalmi tökélyhez, tekintélyhez vezet — ezt egy jellemtulajdonság magára nem képes tenni. Együttműködő szeretet és bölcsesség ragyogó örömet eredményeznek, mikép a narancs-sárga a legragyogóbb szín.

A királynő koronázási jelvényei bölcsesség és szeretet — a sötétebb vonásokat, ha tulragyogni látszanak, ezáltal nagyobb dicsőséget kölcsönöznek az egyháznak, hadd jusson eszünkbe ekkor, hogy az egyház (a jelképben mint nő) az „Ő Urának dicsősége“, „szépséges egy fejék (korona) és királyi diadém a Jehova kezében“. De majd a tökéletességben, ha bölcsességében megáldani kívánja az emberiséget, az Úr ereje nélkül ezt nem végezheti, „mert nálam nélkül semmit sem cselekedhettek.“

Jézus a feje az egyháznak, mely „az Ő teste.“ Azt se feledjük el, hogy megáldó készsége, tudománya Ő tőle származik, mert Ő teremtett neki „igazságul, bölcsességül és szentségül (mely a szeretet gyümölcse) és váltságul“ (a hatalom diadaljelvényéül). Az egyház tehát semmi esetre sem mulja felül annak szépségét, aki „szébb minden ember fiánál.“ Szépséges, mivel Isten képmása Ő.

A SZÉPMŰVÉSZET ÉS A SZIN

A Teremtő által összüleinknek adományozott alaptulajdonságokat jelenben csak egyes részleteiben vagyunk képesek megfigyelni, kifejezésre jutnak a különféle művészet terén, mely valódi művészetben egyuttal a jellem is kifejezésre jut. Amikor a szépművészet, alapszinek és a jellemvonások közötti párhuzamra felhívjuk a figyelmet, mely által ezek értékelhetők és kifejezhetők, ne tévesszük szem elől, hogy ez csak általános csoportosítás, a különböző művészetnek ez csupán az irányvonalára mutat, mely bizonyos jellemvonásokra enged következtetni.

rodalom, művészet a legritkább. A művészet területén különbségek vannak és pedig a körzetéhez képest a tárgy mikéntje és módja szerint, kicsiny avagy nagy dolgokra, füstre avagy nemzetre, galyhegyre vagy havasok aljára vonatkozólag egyaránt. Az érzékek által adott természetes kifejezések törvényét minél inkább felismerjük, annál közvetlenebb lesz a hatás. E művészet által beszédünknek kötött vagy szabad formában egyéni ritmust kölcsönözhetünk.

Zene, „a szeretet hangja“ oly sokféle alakban kifejezésre, mint amennyiféle a szeretet. Olaszország a szenvedélyes, elragadó muzsika hazája; Franciaország a szentimentális, de egyuttal szelvedős szimfoniáé; Németország ellenben az érteleműs, mély, ünnepélyes hang ájtatosságáé. A szobrászat és képfestészet — inkább anyagművészetek — megkíséreltik az alak (test) és szellem azonosítását. Mindkét művészetnek megvan az ideális és realiztikus iskolarendszere, aszeptum, amint a szellem, avagy az érzések az uralkodók. Itt találkozunk egy Rodin legfensőbb realizmusával, az antic szobrászok realizmusával, Turner ultra-ideálizmus és a középkor realizmusával.

SZINEK ÉS MŰVÉSZETEK

Megkísérelték a konkrét világ muzsikájával irodalmával kifejezésre juttatni az abstract (avont) világot, másrészt pedig szobrászattal és festéssel (ideértve az architektúrát is) az abstract világot konkrét formában kísérelték ábrázolni. Minden művészet egy új világhoz tár kaput és a beszéd egy új formájává lesz.

Az érzelem indulataira megmozdulni kevesebb bátorságra kerül, mint a szabályozó értelmet érvényesíteni; érthető tehát, ha a nép inkább oly művészeti formák iránt érdeklődik, melyekben az érzelem az uralkodó. Millet a jól ismert francia művésztípus a képművészet ily fájában, Rembrandt a zenében, Dickens az irodalomban. A férfiak géniusza vitathatatlan, mindazáltal nemzeteknek oly szellemi magaslatokhoz, mint pl. Whistler, Schönberg vagy Póe.

Túlzszelemesség vagy túl csekély érzés a szép művészetek terén annyira nem kielégítő, mint egy egyensúlyából kikölkent karakter. De ahol egyensúlyban van a szellem és az érzés — mivel ez egy törvény — kielégítő módon jelentkezik az eredmény is. Az a négy ember, kinek műveiről ezt állítani lehet, a következők: Balzac, mint író, Bach mint komponista, Rembrandt mint festő és Michelangelo, mint szobrász. Isteni megáldás nélkül aligha lesz ember, aki e négy ember műalkotásait felülmulni képes lesz.

Tökéletes művészet, valamint tökéletes jellem, mindenképp egyensúlyt, az erők kiegyenlítését követelnek. Valójában műszaki értelem és jellem-tökéletesség nélkül a lehetetlenséggel határos.

Mert, hogy valamit művészileg foghassunk fel lelki szemünk, fülünk és értelmünk előtt, a műalkotást elképzelni kell tudjunk és pedig az alkotóművész sajátosságos, természetes, fokozatos és művészi felépítése szerint.

A NEM ÉS A SZIN

Isten az alkotója minden törvénynek az alkotott világban és alkotásainak alapelvei — aktív avagy passzív — minden Ő benne találja meg forrásait. „Aki a fület teremtette, nem hallana-é, aki a szemet alkotta, avagy nem látna-é?“ (Zsolt. 94:9). Minélfogva tehát az Istenben, aki a maga képmására teremtette az embert és őt két nemre elosztá, benne mind megvannak az ember szívébe irt tulajdonságok. Az Ő atyai szeretete felülmulja a legerősebb szülői szeretetet (Zsolt. 103:13); hasonlóképp anyai gondoskodása is felette áll a földi anyáénak. Esaiás 49:15.

A kihágás előtt Ádám és Éva tökéletes részei voltak egy teljes embernek, amint ez 1 Mózes 5:2 verséből látható: „férfiúvá és asszonyná teremté őket és megáldotta őket, őket embernek nevezve el!“ Az össztulajdonságok ép oly összhangban voltak meg bennük, mint a Teremtőjükben. Két nemre különítetvén el, Ádám-nál a férfi erények: igazság és hatalom, míg Évánál inkább a női jellemvonás: bölcsesség és szeretet jutottak előtérbe.

A nőies principium ivalakban ábrázoltatik. Az egyenes vonal a legrövidebb távolság két pont között, mely a férfias eljárást ismerteti. Az ivalaku kerülő úton jut a célhoz, miképpen a nő is taktikai érzésből cselekszik. Adott esetben a körülményekhez alkalmazkodik, amikor a férfi éleli és szögletességei körül ivalakot teszen meg. Természetesen van számos taktikázó férfi, aminthogy vannak „egyenes vonalban“ haladó asszonyok is. Ily esetekben megfigyelhető, hogy egyes férfiaknál hogyan jutnak előtérbe női jellemvonások és „férfias“ asszonyoknál igazság és gyakran erőszak a vezérmomentumok.

Ha tehát a bölcsesség és szeretet főtulajdonságai a nőnek, akkor a sárga és a piros női színek. Aranysárga haj és rózsapiros arc a női szépség jelei; fekete haj és kék szemek ellenben ifjú embert szimbolizálnak. A fekete és a kék igazsággal és erővel járnak együtt.

A nemek ily jellemzése természetesen tisztára elméleti, csupán egy tökéletes emberpár kiegészítő egyensúlyára mutat. A férfi- és nőnél, ha a férfias vonások az uralkodók, így lehet, hogy nagyon jól megértik egymást (vagy nagyon is jól), de annál kevésbé egészítik ki egymást.

Ha egyiknél bölcsesség és igazság a domináló, míg a másikonál a szeretet és az erő, akkor az elsőt értelmes embernek, a másikat az érzelmeik emberének ismerjük.

G. H.

ÉLETSZÜKSÉGLETEK A TÁRSADALOMBAN

(Egy 65 éves tanító figyelmet érdemlő megjegyzése)

A politika művészete nem csupán az állam érdekeivel való helyes számolást jelent, hanem az államnak helyes értelemben vett befolyásolását is. Nagy emberismeret, ügyesség, taktika, alkalmazkodási képesség, elővigyázat, adott esetben pedig bátorság kell jellemezze politikánkat, hogy a külállamokban bizalmat és rokonszenvet keltsünk magunk iránt.

A napi események forgatagában a pártvakítások kódében a távolabbi jövő két irányvonalát nem szabad szem elől téveszteni.

A politikus, ha tévesen old meg valamilyen politikai kérdést, rendszerint azért téved, mert nem ismeri teljesen a dolgokat, avagy szenvedély vagy bizonyos érdekek által vezetteteti magát, amely megakadályozza őt a tények helyes mérlegelésében.

Hogy reájöjjön fontos igazságok felfedezésére, éles megfigyelőképességre — a gondolkodás művészetére — van szüksége.

Minélfogva fel kell hagynunk minden restséggel a gondolkodás terén. Élesen kell gondolkodnunk minden dolog felett. Csak ha alaposan mérlegeljük a dolgokat, jutunk helyes következtetésre az előttünk záruló korlátok felismerésére. Pythagorástól († 560 Kr. e.) Lotzéig (1881 K. u.) minden egészséges és józan gondolat egy létalap.

Egy másik különös gondozást igénylő szellemi kincs — az emlékezet.

A legfontosabb dolog, melyre vigyázni kell a szerzett benyomások megőrzése végett: a világos megértés és az első benyomás mélysége.

Ne remélje senki, hogy emlékezni fog arra, amit nem tisztán, tehát felületesen fogott fel. Az elmére csak úgy könnyedén odadobott zavaros és gyöngye benyomások tömege mihamar ködbe foszlik, mely mindent elföd és semmit sem mutat.

Az emlékezetre nézve jobb egyetlen egy jelentőségteljes dolognak világos tiszta elgondolását megrögzíteni, mintsem zavaros fogalmakat alkotni az egész felől. Semmi sem könnyíti meg jobban az emlékezést, mint a különböző ismert tárgyaknak az elválasztása és megkülönböztetése bizonyos jellemző ismertetőjelek szerint, valamint azoknak csoportosítása és összefűzése, melyeknek bizonyos tekintetben egymással rokon természetű vonásuk van.

Az emlékezés ápolására továbbá igen fontos a gyakori ismétlés. Ha egy kalapácsütésre nem megy be a szeg, akkor üssetek reá még egyszer és még egyszer. A szilárd kitartás nem marad eredmény nélkül. Ha természetből fogva nagyon gyenge emlékezőtehetségünk van, akkor annál határozottabban kell a gyakori megrögzítés által tökéletesíteni.

S végül: Bármily erős legyen is emlékezőtehetségünk, sohase mulasszuk el vagy becsüljük le az emlékezet biztos aláépítését — írásbeli jegyzetek készítését. Hogy papírosra vetett jegyzetek után beszéljünk — semmiesetre sem hat erősítőleg az emlékezetre, sőt gyöngítőleg, de valóban hasznos dolgokkal felkészülni írott vagy

nyomatott jegyzetek alakjában, a felhalmozott anyag óriási készlete feletti rendelkezésre tesz képessé.

Ézáltal az egyoldalúságtól és merevségtől óvjuk meg az értelmünket, melyet a nyilvános élet nagyon könnyen felidézhetne.

A szellem iskolázásával együtt jár a test ápolása. A szellem és a test oly szoros összefüggésben vannak egymással, hogy csak egészséges testben lakhatik ép szellem.

Minden létező dolognak egy alapja vagy bázisa kell hogy legyen. Mikép a háznak is alapjának kell lenni, hasonlóképp gondolkodni sem lehet test nélkül. Ezért kell a testnek s a vérnek egészségéről éppen úgy gondoskodni, mint a szellem képzettségéről.

Mindenekelőtt sokat kell mozogni. Minden élet tevékenységből, munkából áll, s az életerő egyúttal a munkaerő. Már maga a mozgás működésbe hozhatja a vért és az izmokat. A természet nem nagyon könyörületes a büntetés terén.

1920 május hó 15-én nyitották meg Berlinben a testgyakorlatok német főiskoláját. Szerencsére a tanári kar a legképzettebb emberekből lett összeállítva, miért is feltehető, hogy az elmélet a gyakorlattal párhuzamban halad, s nem lesz, mint eddig, egymásnak ellenlábasa. Helyes módszer szerint végzik a kiképzést, az életkor, a testméret és minőség, a nem, a hivatás, stb. figyelembe vételével. Ezen feladatok helyes megoldása a testgyakorlat értéke felől alapvető tények felderítéséhez fog elvezetni.

Most pedig az akaratnevelést érintem. Az ember lehet bármily előkelő megjelenésű, lehet okos, erős vagy bölcs, de ha nincsen erkölcsi ereje, akkor mégis csak egy naplopó.

A világháború alatt nagyon sok hadvezér nyilvánított emberfeletti erőt, azonban valódi életnagyság nélkül. Még oly hősiessé katonai előnyomulás mellett sem rendelkezett az önzetlenségből fakadó nemes jellem felett. A természetes erkölcsösség, mint minden más dolog, különös ápolást feltételez, ha jellese akar nevelteni.

S mivel cselekedeteink gyakran szenvedélyeinkből fakadnak, megkiváncsít, hogy komolyan vegyük az erkölcsi ügyességet; e legmagasabb fokozatában a legnehezebb, de egyúttal a nagyműveltségű humanizmusnak legfeneklebb teljesítménye is.

A féktelenkedő temperamentumot szelidíteni fékezni kell, a haragos elégedetlenséget mérsékelni, úgy, amint az egy értelmes emberhez illik.

Mily sok fonák fej vezetése alatt kell szenvednie e világnak! A nagy Nazarénus szavainak szeretjük mondani: „Még egy dolog szükséges.

A jellemképzés! A teljesen kicsiszolt akarat, amire valóban szükségünk van. Bizonyuljunk férfiakká, éljünk mindenkéért, éljünk teljesen tiszta életet. Akkor el fog, mert el kell következnie az emberiség felemelkedésének.

Wilhelm Wundt röviddel halála előtt befejezett „Élmények és Ismeretek“ című művében

következő tételt állította fel: „Csak oly idealizmus hozhat új jövőt az európai kultúrában, amely a társadalmat emeli érvényre az egyénnel szemben és abban is a szellemi kincseket.“

1866-ban, mikor Max Eyth — a német földmívelő társulat alapítója — Amerikába utazott, hogy ott bevezesse a gőzekét, az amerikai polgárháború óta lezajlott egy emberöltő életének mérlegét a következő szavakkal fejezte ki: „Amit egy nép életereje képes művelni — még a meredély szélén is — azt sem előrelátni, sem megmérni nem lehet.“ S ez az igazság sok reménységet fejez ki. Eyth akkoriban Amerikában egy oly országot látott maga előtt, melyet több éven keresztül dúló véres háború pusztított el. A nép széles rétegei el voltak durvulva, a politikai élet keretek, érték nélkül, a régi jólét leromboltan, alig mutatkozott reménység arra, hogy az amerikai nép valamikor felküzdhesse magát. De fiatalságuknak kimeríthetetlen ereje minden akadályok felett győzelmet aratott, s egy emberöltő elmúltával a háborús nyomorból alig voltak látható következmények. Max Eythnek egy mozgalmas élet tapasztalataiból merített ezen kijelentése különösen alkalmazható a mi napjainkra. Ha valódi jellemnagságra neveljük az egyéneket, akkor az egészség soha nem gondolt virágzásba fog indulni.

Gottfried Kellerrel teljes bizalommal így szólhatunk, „hogy a haldokló Európának még meg fognak kondulni a husvétii harangok.“

De csak egy feltétel mellett hihetjük ezt és pedig hogyha valóban szívből készek lesznek megfelelni a népek a tiszteletreméltó régi felszólításnak — a Bibliának — ha ez lesz minden cselekedetüknek uralkodó elvévé, mely tételt röviden és nagyon szépen foglalt egy mondatba: „Mindenek felett szeressed a te Istenedet és felebarátodat, mint magadat.“ Igen, akkor, de csak akkor fog igaznak bizonyulni a költő éneke:

„A szorongatott csarnokokban —
bár zsarnokság bontsa a templom falát,
népem, igen Te eleshetél,
de sülyedni, azt nem fogsz — sohasem!“
(Theodor Körner 1813.)

Csak frissen a munkára. Dereng a reggel, tartjuk csak mindig az itt mondottak s a következők közül mindenek előtt szem előtt azt, hogy az erkölcsi élet előfeltétele az önismeret.

„Ismerd meg tenmagad!“ e figyelmeztetés díszlett aranyöntvényű betűkkel a délfibeli Apolló templomán. A filozófia és a költészet teljes történetén végighúzódnva mindig ez a csengő figyelmeztetés ismétlődik meg: „Mindenképpen ismerje meg a maga lényét“ — mondja Cicero; sürgősen szorgalmaztat Bacon a természetfilozófia atyja, hogy a számtalan előítéletet vessük el magunktól. Cartesius az újabb filozófia egyik alapítója minden ismeretet az emberi elme önelmékezéséből vezet le. Spinoza szerint a magunk, mint Isten képének a megismerése, sza-

badságot és boldogságot kölcsönöz. Leibnitz szerint végeredményben minden a dolgok szemléletében és felvilágosultságunkban fut össze. Young is ezt mondja: „Ember, ismerd meg önmagad, mert ez minden bölcsességnek a feje.“ Hasonlóképp nyilatkozik Lessing: „Az ember legnemesebb foglalkozása az ember.“ Mindezen ismeret természetesen csak akkor lesz valóban értékes, ha a Teremtőnek s az ő útjainak ismeretéből fakad. Mert enélkül az „önismeret“ a reménytelen megszegéssel volna egyértelmű, különösen az Irás kijelentésén áttekintve: „Nincsen ki jót cselekedjék, nincsen csak egy is!“

Önismeretünket irányítsuk első sorban arra, hogy megvizsgáljuk természetes hajlamainkat. Mily sok fáradságtól és elégedetlenségtől mentének meg magukat az emberek, ha gondosabban megvizsgálnák, hogy mire képesek és mire nem képesek.

Az önismeretből származó haszon szembevetendő. Mindenekelőtt ez az első lépés, mely az uralomhoz vezet. A folytatólagos önvizsgálódás nagyobb teljesítő képességhez vezet. Életünk vezetésében ebből származik az elővigyázatosság is. Aki önismeretre törekszik, annál nem fog hiányozni az igazságosság, mások hibái iránti gyöngédség és a szeretet sem. Mások gyöngeségeit enyhén fogja megítélni és megemlékezik az intelemről: „Ne ítéljétek, hogy ne ítéltessetek!“

De ahol a názáreti Jézus tanai szerint a szívjóság diadalmaskodik az önzés felett, ahol nemes gondolatok s a szív tisztasága uralkodnak, ott meg van az Isten országa is — mélységes, tartós, lerombolhatatlan boldogság.

Egyáltalán nem nehéz önismeretre jutni. Gondoljunk csak szorgalmasan az ember lényére s a lét céljára s ekkor magunkra vonatkozólag is fogunk egy szabályt találni, hogy valóban emberekne hivatassunk.

Ha az élet ezen legfontosabb kérdéseire nem vagyunk képesek felelni, akkor vegyünk jó könyveket a kezünkbe, társalogjunk hasonló gondolkozású egyénekkal és hallgassunk előadásokat végig az ember rendeltetése s az őreá vonatkozó isteni terv felől, de mindemellett különösen vigyázzunk arra, hogy az előadottak valóban az igazság és bölcsesség forrásából fakadnak-e.

Mivel feltétlenül át kell küzdjünk magunkat a lelki élet egy új formájába, semmiesetre sem fognak hiányozni az ehhez szükséges kulturális jelentőségű könyvek és előadások új lelki életünk követelményeit illetve. Minden időnk legnagyobb kulturforrása a Biblia. Aki merít annak szelleméből, az életből merít az.

Földi országok földi bölcsességre alapítottak és földi hirnevek elmerültek, de az Isten országa szemünk láttára fog felépülni. Ez a föld összes népeinek a jövője.

Ha egyrészt hasznos a szívet művelő jó könyvek tanulmányozása, ezzel szemben az idősebb, bölcsőbb és nemesebb gondolkozású személyekkel való társalgás is hasznos, akik ellátnak tu-

dománnyal, tiszta fogalommal és erkölcsi ítélő-képességgel. Különösen arra figyeljünk, hogy mit beszélnek rólunk vagy pedig egy pillantással vagy sokat mondó hallgatással vagy az arc-kifejezés által mire akarnak célozni és gyorsan vetközzük le azt, ami a botránnyra alkalmat adott, ilykép az engedelmesség és igazságosság gyakran nagyon hamar betérnek hozzánk.

Aki az emberi társadalomnak jó tagjává akar lenni, annak mindenekelőtt az engedelmisséget kell megtanulnia s akiben meg van az igazságosság nagy erénye, az előtt idegen dolgok lesznek a restség, hazugság, gyávaság és hiúság.

Manapság nagyon sokat hangoztatják a szabadságot. Kétségkívül szép dolog a szabadság. De az életben nagyon távol van attól minden tevékenység, hogy szabadság legyen. Minden rend egy korlátoltság. S mivel azok a rendszerek, melyeknek alá kell vetnie magukat a népeknek, semmiesetre sem mindig, vagy csak nagyon ritkán lett ő általuk önként megszerkesztve, hanem legnagyobb részt mások állították fel illetve szervezték azt — így természetesen ebből az következik, hogy, aki egy demokratikus államéletnek jó tagja akar lenni, annak mindenekelőtt az engedelmisséget kell megtanulnia.

A mi korunk sokat vitatott kérdése továbbá a vallásosság. A jövőben kétségkívül, mint élet-tényező a szabad filozófia fog uralkodóvá lenni. De csak az igaz vallás alapján fejlődhetik az emberiség áldásává.

A vallás és a teológia alapjukban egymástól különböző dolgok. A vallás minden kötelességeinknek megismerése az isteni parancsokra vonatkozólag. Csak az a keresztyén lesz valódi vallásossággal betelve, aki a szeretet érzelmeivel s az isteninek imádsásával tud feltekinteni, aki a Nazarénus szájával az örökkévalóságot jelenti ki, magábaszállással, forró szeretettel ellesve azt, ami Jézus szavaira a maga legbensőjében csendül meg.

Az a legbensőbb hang a kútfeje minden magasnak és szentnek: a lelkiismeret végtelen hangja ez.

Minden létező az egy isteni forrásból csörge-dez, tehát mindnyájunkban a Teremtőhöz való hasonlóságnak ezért van meg ezen mély érzése, s ezen érzelemösztonnek engedelmeskedni, e benső hangra hallgatni: ez a vallásosság.

Alighogy kinőttem az iskolából, már annak a megállapítása sarkalt, hogy tényleg létezik-e Isten? Egyre-másra bujtam a könyveket. Nyaranta minden pitymalló reggel szülővárosom nagy, virágos rétjén egy-egy fa alatt valamely költő vagy tudós könyve mellett ülve — köszöntött reám a reggel, mert ezektől reméltem felvilágosítást. De hiába. A hitemet mindazáltal nem vesztettem el, hogy kell lennie egy Istennek, egy szent törvénynek, amely kormányoz

mindnyájunkat. Ez a henső bang a mi Istenünknek a hangja! „Az Isten szellem, s akik őt imádják szükséges, hogy lélek szerint és igazságban imádják.“ — Ján. 4:24.

Életem folyamán egy nap sem mulasztottam el a „Miatyánkot“, én nem fogok semmiféle munkába, amíg nem imádkozom ségedelemért az Istenhez. S mily csodálatosan és fenségesen vezetett az Isten engem és családomat 65 éves vénségemig el! Köteteket tudnék irni felőle.

„Szerencse!“, „Véletlenség!“ — mondja az egyik vagy a másik az olvasók közül. Oh nem! Hanem inkább az Istenhez való alkalmazkodás ez. Mindenki a maga szerencséjének a kovácsa, de a valóban hívőember részére alig fordul elő véletlenség. Mindenesetre, aki elkerüli bizonyos következményeknek az okait, az ezirányu sors-tól megóvjva magát, ami természetesen csak a legfigyelmesebb nevelés és szigorú önfegyelmzés vagy gazdag élettapasztalat által válik lehetővé, de valóban boldog csak az lehet, akinek a szerencséje az Istenben való bizalmon nyugszik.

Van, aki képtelen hinni egy isteni lényben, mindazáltal ebből nem éppen az következik, hogy teljesen rossz ember az illető, de az ilyen ember, ha helyesen vizsgálja úgy a saját, valamint a mások életét és mindazt, ami ő körülötte történik és történt, így mihamar reá fog jönni arra, hogy Isten nélkül olyan az ember, mint az a patak, mely eltagadja a forrásait.

Az európai országok mocsarakká lettek, melyekből lidércfények szállanak fel. Ezren és ezren haladnak a csalóka fény után, s aztán elmerülnek. Inség és betegség, gyűlölet és kicsapongás lázas leheletképen párálnak fel a mocsárból, s a sok, nagy, gyermekies népség a mocsár szélein áll, gunyolva a szellemet: a szeretet szellemét, melyet száműztek maguk közül, mint atyáik is tették, mert nem értették meg.

De az idők leginségesebb napján felszabadul az ember s megtanulja, hogy: „Nincsen senki-ben másban üdvösség, csak Ő benne“.

En nem tehetek jobbat annál, minthogy Ernest M. Arndt intésével zárjam az emberies nevelést célzó jegyzeteimet:

„Nézzünk keményen szembe a nagy idővel, értsük meg veszedelmeit és fenségeit, hogy fel-emelkedhessünk a magaslatára és végrehajthassuk szent akarátát. Ez öklelni fogja azt, aki nem akar megmozdulni, szétökleli azt, aki szembe fut vele, hatalmasan fog eselekedni, mert ő a legerősebb“.

A zsolttáros mondja: „Mivel az emberek ellenszegültek az Istennek és megvetették az ő szavát, nyomorusággal aláztatnak meg; kifognak minden bölcsességből, az Istenhez kiáltanak és az Isten megszabadítja őket. (Lásd 107 zolt.) Tehát mire van leginkább szüksége korunknak? Hogy: Jöjjön el a Te országod, hogy legyen meg a Te akaratod itt a földön úgy, mint a mennyben“.

A MEGTORLÁS TÖRVÉNYE

Ha megismerjük a világmindenség törvényeit, akkor megismerkedünk az azok mögött lévő Erővel. A Biblia a Teremtő akaratának a kifejezése, és annak a tanulmányozása kifejleszti az Ő törvényeinek a tudatát, amelyek az emberi magaviseletet szabályozzák.

Sőt adva vannak, el vannak rejtve az oldallain intések, melyek, hogyha a végső következtetésig követetnek, a bölcsesség és a tudás kincseinek őszinte, szorgalmas kutatásához vezetnek.

A halál és élet törvénye, a tudomány, amely évszázadokon át foglalkoztatta a bölcseseket, benne van a Bibliában. Jézus volt az első, aki világosan kifejtette a halál és élet törvényét. Ez a tény bizonyítja, hogy isteni segítség nélkül, t. i. anélkül, hogy Isten egyetlen Fiát elküldte volna a világra, az ember sohasem ismerte volna meg az élet útját.

Minden rossz cselekedet és szó, gondolat és törekvés, egy bizonyos időben és egy bizonyos módon kedvezőtlenül kell hogy visszahasson az értelmes lény ellen, amely felelős az isteni törvény megszegéseért. Ez a megtorlás bekövetkezhetik az egyén életében, benyulhat az ő utódaira, kiengesztelést találhat az ő feltámadásában, mikor a férfi vagy a nő hosszú feledés után ismét öntudatra ébred a Teremtő ereje által. A bűn átterjedhet másokra és egész emberi testületek lehetnek bűnösökké.

A kihágások minden fájának meg van a megfelelő visszahatása s ez alkotja azt a módszert, amellyel a Teremtő a büntetést végrehajtja. Nyilvánvaló tehát, hogy az erkölcsi és szellemi visszahatásnak meg van a maga alaptörvénye, amely az ember szívében és szervezetében, kormányzati és társadalmi berendezésében, valamint mindenemű emberi törekvésekben érvényesül. Ez a megtorlás törvénye.

A helyzet kellő megértése egyenleti az ntat sok szentirati kijelentés világos megértéséhez, amelyek Isten ítéletére, haragjára, méltatlankodására vonatkoznak. A zavaros és nyomorúságos állapotok, amelyekben a népek elmerülnek és amelyek feledésbe temetik őket, jobban megérthetők, valamint a birodalmak emelkedése és bukása, melyek között a legnagyobb és legesalárdabb a Sátán birodalma.

Mivel a kormányzó tényezők és egy az egész világra kiterjedő uralom határai, melyek egy 6000 évre terjedő időt ölelnek fel, szükségképpen nagyon szövevényesek, mi olyan példákat és tanulságokat hozunk fel, melyek részleteikben egyszerűbbek és fel fogjuk használni azokat arra, hogy némi fényt vessünk az egyes állapotokra, amelyek a rossz, a Kigyó legfőbb napjában fejlődtek ki és érték le tetőpontjukat.

A kérdés világosan két részre oszlik: az egyik az egyénnel és az ő reá tartozó dolgokkal foglalkozik, a másik pedig a nemzetekkel és az őket érintő dolgokkal. Ami a nemzeti részt illeti, a következők lehetnek érdekesek.

MEG LETT BÜNTETVE TÖRVÉNYTELENSÉGÉRT ÉS BÜSZKESÉGÉRT.

A Sodomabeliek a törvénytelenység terére léptek és azért mindenkit meggyanusítottak. Erőszak volt a módszerük minden gyanu felmerülésénél. Nem akartak olyan érveket elfogadni, amelyek magatartásuk meghonosodott módszereivel és gondolkodásmódjukkal ellenkeztek.

Isten két angyalt küldött a város elpusztítására és Lót megmentésére. A lakosság fenyegette az idegenek életét, azon gyanujuk miatt, hogy ezek kémkedni jöttek hozzájuk. Mivel Lót meg akarta védeni az idegeneket, a város népe erőszakkal akart ellene fellépni. Lót saját vejeit is annyira áthatotta Sodoma szelleme, hogy kigunyolták még a gondolatát is annak, hogy Sodoma elpusztulhat. Lót megbízott az Urban, engedelmeskedett az Ő követei figyelmeztetésének, és elmenekült a városból és épen csak hogy elkerülte a pusztulást, amely a városra és lakosaira jött.

Hogyha az okokat keressük, amiért a Sodomabeliek elpusztultak, láthatjuk, hogy azért pusztultak el, mert olyan gonosz szokásokat fejlesztettek ki, annyira megteltek göggel, arcátlan, önző szellemmel, hogy minden józan gondolkodás és a fenyegető veszélyeket előre hirdető jelek tekintetében teljesen vakok voltak. Ahelyett hogy olyan lelki állapotban lettek volna, hogy fogott volna rajtuk az Ő angyalainak figyelmeztetése, szembehelyezkedtek a követekkel és ily módon elzárták magukat attól, hogy meghallgassák a figyelmeztetést és hogy megmeneküljenek miként Lót és az ő leányai.

A megtorlás törvényének a hatása ebben az esetben nyomon követhető a Sátán szellemének a fejlődésétől (amely elvakító és megtévesztő szellem) a végső pontig, ahol figyelmeztetés és felszólítás többé nem talál meghallgatásra. Így tehát lehetetlen állapotban voltak, még pedig saját szándékosságuknál fogva és az eredmény az volt, hogy elpusztultak.

Vegyük a zsidó nemzetet mint második példát. Azt az ígéretet kapták, hogyha engedelmeskednek az Őrnak, akkor meg fogja őket áldani, és nagyok lesznek a földön, és áldására az emberiségnek; azonban, ha nem fognak engedelmeskedni, „meg fognak bűnhődni minden bűnükért és kihágásaikért.” Megkapták a törvényt, amellyel minden nemzeti ügyük ugy volt szabályozható, hogy mindnyájan élhettek békeségben és boldogságban és az igazság uralkodott volna közöttük. Hogyha engedelmeskedtek volna az Őr parancsának és ha hallgattak volna tanítóikra és prófétákra és ha alávetették volna magukat az Őr vezetésének, akkor naggyá lettek volna.

MIT TENNE A TESTVÉRI SZERETET

Hogyha a zsidók megtartották volna az isteni törvényt, minden család összhangban élhetett volna a nemzet minden más családjával. Senki

sem gondolt volna arra, hogy mással szemben előnyhöz jusson, hanem mindenki segítette volna a másikat, és a fennálló kölcsönös összhang folytán lehetséges lett volna egy a testvéri szeretet szelleméből átitatott civilizáció kifejllesztése.

Ilyen állapotnak a biztos eredménye az lett volna, hogy mindnyájan meggazdagodtak volna. Isten gondoskodása a jubileum elrendelésével biztosította volna a gazdagság helyes megosztását, mindenféle bőséggel megáldott nemzet lettek volna, és mindnyájan békességben és boldogságban éltek volna. A szomszédos népek látván a csodálatos jótéteményeket, amelyek ebből eredtek, a nemzet csodálatos értelmességét és nagy gazdagságát, és felfedezvén azt, hogy mindennek a boldogságnak az alapja, pontos betartása azoknak a törvényeknek, amelyeket Jehova adott nekik, hajlandók lettek volna utánozni ezt a szellemet és ezt a törvénykönyvet, azon jótétemények kedvéért, amelyekről láthatták, hogy milyen magaviselettel valósíthatók meg.

Ily módon nemzetről-nemzetre ragadt volna át az isteni parancsnak a megtartása és a zsidók hire, és ez, az egész világnak a javára vált volna. Az élet meghosszabbított volna, kevés lett volna a betegség és nem lett volna vérontás háborúk által. Azonban ez nem történt meg. A sziv önzése, a gazdagság felhalmozásának a vágya, mely erősebb a törvénynek való engedelmeskedés vágyánál, okozta, hogy a zsidók között előbb kevesen, azután pedig egyre többen szegték meg a jubileumi rendelkezést.

Ez még valami egyébnek is volt az előidézője: azok, akik sérelmet szenvedtek, amiatt, hogy mások nem akartak a jubileumi rendelkezésnek eleget tenni, szívében bosszút fogadtak a törvény megszegői ellen. Ezek is a körülmények hatása alatt a törvény egyéb részeinek lettek a megszegőivé. A hirtvágy és a gyűlölet rávette őket arra, hogy erőszakkal vegyék el azt, amit az érvényben lévő törvény nekik nem biztosított. Ez azután gyakran lopást és öldöklést eredményezett.

Igy fejlődtek ki az ármánykodás, a gyűlöletes és önző magaviseletek, és azután fokozatosan az egész nemzetet átjárta az engedetlen és önző szellem. Mivel nem ismerték meg a törvénynyújtotta jótéteményeket, kezdetét vette hitük elvesztése a törvény és annak szerzője Jehova iránt. Ezért közelebbnek érezték magukat a szomszéd népek szelleméhez, és alkalmasabbnak és előnyösebbnek találták vallásos eszményeiket, formáikat, saját önző céljaik előmozdítására. Az eredmény azután az volt, hogy bálványimádásba estek. A törvény lassan holt betűvé lett és annak szelleme teljesen elveszett.

A ZSIDÓK ENGEDETLENSÉGÉRT BŰNHÓDTEK

De Jehova ismételten bajt és nyomoruságot hozott a zsidókra. Időről időre reformintézkedé-

sek hozattak be és hajtottak végre. Proféták mentek hozzájuk, azonban az intések csak muló hatásúak voltak. A tömegek lelkének mélyén meggyökerezett szellem változatlan marad. Dávid és Salamon Istenfélő férfiak alatt a nemzet olyan állapotra emelkedett, ahol valóban áldásává lehetett volna más nemzeteknek. Azonban féltékenykedés, gyűlölet, marakodás megtörtént a lehetőségeket. Belső zavaroktól elgyengülve és magukra vonva a szomszéd népek rosszindulatát, meghódított nemzetté lettek.

Mikor Jézus eljött, a romlottság, csalárdság, az elvakultság, a gyűlölet, a marakodás szelleme olyan fokot ért el, hogy az emberek képtelenek voltak az igazságosság értékelésére. Egy a maguk módja szerinti igazságosságot állítottak fel, amely sok alakiságból és külső ájtatós-kodásból állott. Azonban teljes hűjával voltak a jó és rossz törvényei igazi ismeretének, már pedig csakis ezek követése hozhatott volna életet, szabadságot és boldogságot.

Mivel tetteiknek nem volt semmi alapja, ezért a zsidók bármiféle szellem szenvedélyeinek behódoltak, amely közöttük támadt. Ilyen körülmények között lehetséges volt néhány vallási vezetőnek állhíreket terjeszteni és köholt vádakkal előállani, melyek Jézust a keresztre vítették. A férfit, akinél a törvény volt az alap, aki kezében tartotta áldásuk titkát, akinek tanácsát és tanítását ha követik, gazdagokká lettek volna ugy anyagiakban, mint a szellemiekben, keresztre feszítették.

Izrael nemzete elpusztult; a nép a világ minden tájára szétszóródott. Az Isten törvénye iránti engedetlenség államuk pusztulását és a törvénynek és szellemének az elvesztését eredményezte. Ily módon nyomon követhető a zsidó nép történetében a megtorlás törvényének az érvényesülése. Az isteni törvénynek és a lelkiismeretnek a megsértése, ellenhatásképpen a nemzet felbomlásához, az emberek millióinak az elpusztításához és a nemzeti vagyon elvesztéséhez vezetett.

A civilizáció történetében meg van a láthatatlan törvények érvényesülésének az ellenmása és könnyen nyomon követhető a zsidó nép történetének változatos fejlődésén keresztül.

'SPANYOLORSZÁG AMINT VETETT, ÚGYÍ ARATOTT

Egy másik érdekes példát nyújt Spanyolország, az inkvizíció hazája, a római kath. egyház védvára.

Idézet az 1898 május 15-iki „Watch Tower“-ből:

„Egykor királynő“ a nemzetek között, kinek több a birtoka mint a többinek együttvéve, ma Európa koldus nemzete, amelynek ígéretei tartozásai kifizetésére, még felannyit sem érnek mint a lenézett Törökországéi, és szegény analfabéta parasztjai és iparosai, kenyér után kiabálnak. Spanyolország felfedezte az „új világot“, ahol

gyarmatokat alapított és több mint a felére volt jögeime; az Egyesült Államokban Washington és Oregovtól Floridáig Mexikóra, Középamerikára és majdnem egész Délnyugat-Amerikára. Mégis darabonként, az egészet elveszítette néhány sziget kivételével, és ezeket is valószínűleg néhány napon belül el fogja veszíteni.

Mi volt Spanyolország büne? Büne tulajdonképpen ugyanaz volt, mint minden bukott nemzeté, ugyanaz, amelyet az ihlettség Sodoma ellen röviden így foglal össze: „kevélység, eledel bősege és gondtalan békesség volt nála és leányainál, de a szükölködőnek és szegénynek kezét nem fogta meg!” (Ezékiel 16 : 49) Spanyolország jöltéte kevélységet fejlesztett ki az Istennek való háládatosság helyett és ahelyett, hogy mint szolga észrevette volna a fokozott felelősséget. A kevélység arcátlanságot, igazságtalanságot, rossz kormányzatot és zsarnokságot idézett fel, és mindazok kifosztására vezetett, akik hatalma alá juttattak, hogy otthon lévő kegyeltjei gazdagságot halmozhassanak össze. Ezért gyűlölték meg idegen alattvalói, és ezért lázadtak fel igazságtalan rablásai ellen, mely életük és vagyonuk ellen irányult. Kevélysege és kapzsisága felemésztette gazdagságát és fiatalágának a vérét, mivel örökössé akarta tenni az elnyomatást, amellyel magába szivta áldozatai vagyonát. Így aztán a folytonos háborúkban egyre több és több áldozatába került, valamint felhalmazott gazdagságába, és ma nemzeti vagyon és nemzeti hitel nélkül csak nemzeti kevélysege maradt meg, amely nem halhat meg, mert a rossz szellemének elmaradhatatlan része. Olyan embereknek az egyesülései és szervezetei, akiknél gyakoriak a tisztító válságok, tanok és cselekedetek, megerősödnek és megedződnek, mert oly érzékenyek Isten törvényének tisztító befolyásai iránt, hogy a romlottság sohasem férközhetik hozzájuk. A visszahatás ezen törvénye, amint az a megtorlás törvényében jelentkezik, legjobb érdekeiket és jólétüket mozditja elő, aminthogy minden ember érdekében is fog érvényesülni. Azonban minél nagyobb a meglévő rossz, annál súlyosabb a krízis.

Isten népének egy egyesülésében ez csak az érveknek egy átmeneti förgétege, azonban a romlott népek egyesülésénél az ember dühöngő szenvedélyek pusztító ragálya, amely háborúkban, forradalmakban, anarchiában tör ki, amely ki kell, hogy tombolja magát, mielőtt az építő tényezők a legszabadabban beleavatkozhatnak.

A megtorlás törvénye a „ki mint vet, úgy arat” törvénye. Miután a tettek, cselekedetek, szokások és gondolatok lassan kiirtották a jó és rossz helyes elveit és ily módon elferdítették

a gonosztevők itéletét, ezek teljesen tudatlanok lettek a megjavítási folyamatok tekintetében és a rendszeres megtévesztés önkéntes áldozataivá lettek.

Ha egy ilyen folyamat végbe ment, úgy rossz hatásai elpusztítják a szociális, politikai, pénzügyi és vallási berendezését. Ha azután a felhalmazódott romlottság és erkölestelenség egyszer elpusztítatik, a régiek elpusztítása után új elrendezés fakad.

Ha tehát a megtorlás törvénye elérte a legválságosabb pontot, a becsületes szívűek felvidulhatnak, örvendhetnek és ugrándozhatnak örömmükben, mert ez előhírnöke egy új, tisztult rendnek, és a mostani esetben ez az Úr Jézus Krisztus országa. Emeljétek fel szomorú fejéteket, mert ezen a nemzedéken tör majd ki az emberiség meggyógyulásának nagy krízise, amelynek nyomában jön az élet, a szabadság és boldogság, a nap, amikor „milliók akik most élnek soha nem fognak meghalni.” Magasztaljátok az Urat.

A világ népeinek gyengülése és felbomlása a világháborúnak a következményei és annak, hogy nem törődnek a prófécia biztos szavával. Közel negyven évig figyelmeztették Isten követői az embereket a zavar eljövendő idejére, amely 1914-ben éri el a tetőpontját, és amely addig fog tartani, ameddig ki nem adta az erejét. De a nép vezetői gonyolódtak. Még most is gonyolódnak, mintha a háboru, éhínség, döghalál, árdrágítás nem lett volna elegendő. Elvette-tett a mag, jönnie kellett az aratásnak. Az Úr megengedi, hogy a civilizáció pusztítsa el önmagát; mert nincs többé szüksége a mostani rendre, amely a Sátán és azoknak az uralma alatt van, akik tudatosan vagy anélkül szövetségben vannak vele.

Mit jelent a mostani válság? Jelenti, hogy az Úr országa a küszöbön van, hogy Krisztus kezébe veszi a hatalmát és megkezdi ezer éves uralmát a halottak feltámasztására és az egész emberiség megáldására. Az ujkor teljes beköszöntése után az embereknek többé nem kell meghalniuk. Jézus mint a nagy orvos és Békefejedelem meggyógyít majd minden betegséget, helyreállítja az összhangot és a józanságot és megadja a szenvedő emberiségnek az élet, szabadság és boldogság előjogát, olyasmit, ami-ben Adám gyermekeinek soha nem volt részük. Jelenti továbbá, hogy akik teljesen átmennek a következő korszakba, anélkül hogy látták volna a halált, soha nem fognak meghalni. (János. 11 : 26). Ez bizonyosan a földön való élet és hívés állapotát jelenti, mert a mennyben lévők nem halnak meg.

Boldog ember, aki megnyeri a bölcseséget, és az ember, aki öregbíti értelmét. Mert jobb ennek kereskedése az ezüstnek kereskedésénél, és a kiásvott aragnál ennek jövedelme. Drágább a fényes kurbunkulusoknál, és minden te gyönyörűségid nem hasonlíthatatnak hozzád.

A ROZSDA ÉS ANNAK MEGSZÜNTETÉSE

A rozsdá szó szokott értelemben a vason vagy acélon látható vöröses bevonatot jelenti, mely akkor keletkezik, ha a vas vagy acél sokáig volt kitéve a levegőnek. A szó a többi fémek megvörösödésére is vonatkozik. A vas rozsdáját néha oxidációnak mondják. Azonban a vegyi változás ennél többet jelent, mert a vas rozsdája főképen vasas hydroxidből $Fe(OH)_3$ -ból áll és rendszerint némi oxidot is tartalmaz.

A gazdálkodó és a botanikus jobban ismerik a rozsdá egy másik fajtáját, amely élősdű gomba, amely azoknak a növényeknek a színehagyását okozza, amelyeken él. Az e fajta rozsdá rengeteg kárt okoz a világ gabonatermesztésében. Ezt a rozsdát előidéző spórának az élete nagyon érdekes. A buza rozsdája például csak egy ideig él a buzán, azután el kell hogy vándoroljon egy cserjére, ahol életének következő szakát tölti.

A tudósok és gyakorlati gazdák azon fáradozását, hogy a növényzetet ettől a nyavalyától megszabadítsák, eleddig siker még nem koronázta. Rézgáliccal való permetezés hatástalan marad, mivel a spórák a növény belsejében élnek és sokszor már a mag csírájában is benne vannak. Korán elvetett és korán érő gabonafejek kevésbé vannak kitéve a rozsdának. Sok nedvesség vagy sok trágya fokozza a rozsdá veszélyét.

Rozsdá keletkezik néha sózott vagy füstölt huson és rossz ízt ad neki. A rozsdának ezt a formáját egy mikroorganizmusnak vagy oxidációnak tulajdonítják.

Am e cikkben különösen a vas és acél rozsdájával akarunk foglalkozni. Egy mérnök kimutatásai szerint az utóbbi harminenég év alatt 1.760.000.000 tonna acélt és vasat termeltek ki. Ezen időszak alatt a rozsdá által okozott veszteséget 718.000.000 tonnára, vagyis átlagos évenkénti 21.000.000 tonna veszteségre becsüli. Egy angol mérnök a rozsdá által okozott évi veszteséget 700.000.000 font sterlingre becsüli.

A ROZSDAMENTES ACÉL FELTALÁLÁSA

E rettenetes évenkénti veszteség csökkentésére kitalálták a rozsdamentes acélt. Ezt a fajta acélt Angliában és Németországban állítottak elő és árulták „foltnélküli acél“ néven. Azonban ennek az acélnak az előállításához öntvényt kell használni. Ez az öntvény pedig roppant drága és ezért a foltnélküli acél nem válhatott kereskedelmi cikké.

Legujabban Dr. Beram Saklatwalla perzsa származású, amerikai vasgyáros egy teljesen új eljárással próbált rozsdamentes acélt előállítani, amelynél az előállítás költsége nem akadályozza a termelést. Saklatwalla huszonöt országban jegyeztette be a szabadalmát. A drága vasöntvény helyett ő a kovát használja mint a rozsdát megszüntető elemet. Ilyen módon közvetlenül bele tudja olvasztani az acélba a kromiumot a költséges ötvény alkalmazása nélkül.

A ROZSDAMENTES ACÉL NEM ÚJ DOLOG

A haladás modern korában, mikor a tudás villámszerű gyorsasággal egyre növekszik, sok felfedezést, melyet a régiek már ismertek, újból kell felfedezni. Indiában sok nevezetes rom és csudálatos építmények mellett ott van a vas-oszlop Delhiben. Ez az oszlop senki sem tudja hány évszázad óta áll dacolva az elemekkel. A delhi-i rozsdátlan oszlopként ismerik. Hogy ezek a régiek hogyan állítottak elő rozsdamentes vasat, az a legujabb időkig nagy ámulásban tartotta a tudósokat és az ember szinte csudálkozott, hogy Dr. Saklatwalla nem azon a kontinensen fedezte fel újból a rozsdamentes acélt, ahol született.

Sokáig járta a praktikus közmondás: „Jobb elkopni mint megrozsdásodni.“ A fentebbiekből látható, hogyha Franklin Benjamin és mások kijönnének a sirjaikból, azt látnák, hogy nem kell sem elkopni, sem megrozsdásodni. Hajnalodik már az új kor, amikor elvárhatjuk a föld lakóinak sorrend szerinti feltámadását.

Az elmúlt korokban az embernek nem volt választása. Meg kellett halnia. Ha nem kopott el hasznos munkában, akkor biztosan elsenyvedt volna és teste csupa téltelenségéből ment volna tönkre. Ugyanigy vagyunk a gépekkel. A vas és acéltermékek, amelyek a használattal el nem kopnak, még kisebb gondozás mellett is megrozsdásodnának.

Most egy új korszaknak a küszöbén vagyunk. Megtudtuk, hogy felfedezték a rozsdamentes vasnak és acélnak új, olcsó előállítási módját. A vasgyáros megmagyarázza az eljárást előttünk érthető szavakban, és senki sem vonja kétségbe a felfedezést. Egy kis idő és felfedezése elmegy a kereskedelembe. Azonban mégis szükség van egy bizonyos időre, míg a mostani vas- és acélgyárak helyett újakat állítanak fel és hogy az az emberek meglássák a felfedezés hasznosságát. Nemsokára pedig arra a felfedezésre is el lehetünk készülve, amely örökre meg fogja szabadítani a növényországot halálos ellenségétől — a rozsdától.

A Biblia gondos tanulmányozói mindig úgy találták, hogy Isten Igéje mindig felfed egy tervet, amelynél fogva az embernek sem el nem kell kopnia, sem meg nem kell rozsdásodnia. Ez a felfedezés be is lett jelentve. Az új nap eljövételének az üzenete, „milliók élnek most, akik sohasem fognak meghalni“, közölve lett a világ népeivel. A Biblia egyetlen gondos tanulmányozója sem vonhatja kétségbe ezt a felfedezést. Megmagyarázható és meg is lett magyarázva olyan szavakban, melyeket mindnyájan megértünk, és ki van mutatva, hogy teljes összhangban van Isten Igéjével és az ebben feltárt tervével.

Siess, siess millenium gyönyörű szép napja,
Hol az ember el nem kopik, sem rozsdá

[nem marja.

„Reszkess világ, én vagyok a pestis“

Egy évtized múltán, mely idő alatt a pestis a keleti országokban csak imitt-amott lépett fel szorványosan, az összes járványoknak ez a legveszedelmesebbje újólag fenyegetőleg lépett fel. **Kínából** áthurcolva márciusban (1924) elterjedt a pestis **Indiában**, hol néhány hét alatt tízezernyi áldozatot követelt.

Különös, hogy éppen ujabbi időnk mindent elkövet a járványok leküzdésére, a pestis újólag veszélyezteteti az emberiséget, miután majd 300 éven keresztül majd úgy tetszett, hogy eltűnt a föld színéről. Ez azt bizonyítja, hogy a fertőzőbetegségek teljes kiirtása belátható időn belül el sem gondolható.

Az első, történetileg kimutatható pestis járványa nyugati országokban Kr. u. 524-ben lépett fel. Egy fél évszázadig dühöngött akkor a járvány, melyet Európában a Justinian-i pestisnek neveztek el, mely időben az amugy is gyéren lakott föld nagy részei néptelenedtek el, különösen erősen dühöngött a régi kultur országokban, ugymint Olaszországban, Görögországban és voltak oly helységek is, melyek az idők folyamán teljesen kipusztultak. Mindazáltal sokkal dühöngőbben pusztított a járvány a 14. évszázad közepén Európában, rémesebb volt a legpusztítóbb háborúnál is. A pestis akkortájt, mint azt megállapítani lehetett, szintén Kínából indult ki s a nomád seregek a Boszporuszig s a hajóközlekedés által Egyiptomba hurcolták. E két kapun keresztül a járvány elsősorban is keleten és délen terjedt el, azután pedig Közép és Észak-Európába. 1348 volt az az év, mikor a pestis lényegében és megjelenésében egészen ismeretlenül reátört a nyugati országokra. Ily rövid időn belül egyetlen járvány sem dühöngött oly pusztítólag, mint a „fekete halál“ néven jelölt be-

tegség. 1348-tól 1350-ig Európában nagyon mérsékelt becslés szerint **25 millió ember** pusztult el a pestisben. A középkor két legnagyobb városa London és Velence egyenként 100,000 lakosnál többet veszítettek. München városa majdnem teljesen kipusztult, mert kerekén 50,000 lelket vesztett. A középkori városok szűk, szegletes építési módja s az uralkodó tisztátlanság a legjobb talaja volt a pestis terjedésének, amely egészen a 17. évszázadig többször sujtotta Európát, bárha nem is dühöngött oly veszedelmesen, mint a „fekete halál“ idejében.

Azóta csak most az ujabbi időben ütötte fel a fejét Európa kapui előtt a titokzatos kísértet. A járvány először Mezopotámiát és Perzsiát érintette; Tripolis partvidékén a nomád arab törzsek is egy ideig terjesztői voltak Északafrikában az Alsóegyiptomból behurcolt járványnak. 1879-ben a betegség áthatolt a Kaukázuson és Astrakán kormányzóságában lépett fel. Azután megszűnt ismét, de 1890 körül újólag fellépett, most azonban Kínában, ahol éveken át dühöngött és 1894-ben egészen Honkongig érkezett.

Az utolsó nagy pestis járvány 1910-11 telén Mandzsuriában dühöngött, ahol tüdő pestis alakjában végtelen sok áldozatot szedett. A legszigorubb zárlat alkalmazása által sikerült a nyugati országok kikötőit akkor megvédeni a fertőzéstől, dacára, hogy nagy veszély fenyegetett a hajóközlekedés által a járvány behurcolhatása terén. Manapság tudott dolog, hogy a patkányok, melyek minden elővigyázatosság dacára is befészkelik magukat a gőzösök raktáraiba, a pestis legveszedelmesebb terjesztői. Keletáziában a nagy járvány után 1911-ben a marmotát, egy kicsiny bundás állatot a járvány leggonoszabb terjesztőjeképp ismerték fel.

EGYENESEN TARTSD A TESTEDET!

A helyes testtartás nagyon lényegesen hozzájárul a testi egészség megőrzéséhez. A különböző szervek csak úgy és akkor funkcionálhatnak helyesen, ha állandóan gondozzuk és egyenesen tartjuk a testünket. Egy amerikai hadseregparancs mondja: „Állj egyenesen, ülj egyenesen, ki a mellel, be a hassal, járásodban rakd helyesen a lábaidat, hogy erős és egészséges lehess.“ Ezt megtogadhatja mindenki, ha kívánja, hogy egészséges legyen és jó kinézésű.

Ha egyenesen tartjuk a fejünket, az állunkat hátrahuzva, így a vér szabadon folyhat az agyba és élesen gondolhat és ítélni lehet az értelem. Ugy a legkönnyebb a lélegzés és a legszabályosabb a vérkeringés, ha egyenesen tartod a testedet ki a mellkassal.

Aki egyenesen áll és jár, sokkal jobb lesz az arcszíne, mint annak, aki összeesett testtel, görbe háttal előrebukott fejjel szokott járni, mivel a szervek nem működhetnek szabályosan.

Fiatal és vén mind arra kellene ügyekezzen, hogy a testét teljes magasságában kintartsa. Hátra az állal, ki a mellel, be a hassal, hogy tested sulya főképp lábaid elülső részére nehezedjen. Járásközben érezd magadat nagygnak, oly nagygnak, mintha a tied volna az egész világ. Ne úgy járkálj, mintha szégyenelnéd magad önmagadtól s az egész világtól. Testedet a csipőidből hajlitsd és ne görbitsd a hátadat. Még mikor az ágyban fekszel is nyujtozkodjál ki, akár ha a hátadon, vagy oldalodon avagy arccal fekszel, ne húzódj össze.

A TECHNIKA CSODÁJA

Londonból adják hírül e reményteljesen csodálatos hirt:

Pár nappal ezelőtt az a hír terjedt el, hogy egy 77 éves vénember, aki már 40 éve siket, ismét visszanyerte a hallóképességét a rádiótelefon által. Valamint egy 13 éves születésétől fogva siket gyermek a drótnélküli telefon által meghallotta az emberi hangot és zenét.

A „Márconi házban” voltak tanui e dolognak. Egy orvos két, születésétől fogva siket gyereket hozott magával, és egy harmadikat pedig, aki 6 éves korától siket. A két előbbi kijelentette, hogy a drótnélküli telefonon közölt hangokat hallották, a harmadik pedig azt mondta, hogy valami különös érzést érzett a füleben.

Az orvosok nagy sikert ígérőnek jelentik ki e jelenségeket és szorgalmasan kísérleteznek és kutatnak ezen a téren.

HA AZ EMBEREKNEK KELLENE VONNIOK A HAJÓKAT

Amely erő mozgásba hozza a gőzöst az óceánon, „lóerő” szerint számítják. A régebbi Kolben gépekkel 40,000 lóerőig tudták fokozni az akkori teljesítő képességet. Akkor felfedezték a gőzturbinát, amellyel 100,000-ig is fokozni lehetett. Vajjon hány emberre volna szükség, hogy elvégezze ezt a munkát? Egy lóerő helyett 21 embert kellene felvenni a hajóra s 100,000 lóerő helyett eszerint 2.100,000 embert! De még ez a kiszámítás sem fedi a valóságot, mivel a gép éjjel, nappal egyfolytában működik, az ember ellenben már 8 óra alatt kimerül és csak hármas turnusban volna képes dolgozni. Tehát $3 \times 2.100,000 = 6.300,000$ emberre volna szükség! Több millió ember ereje tehát egy hajó gépben egyesítve van, valóban egy szép bemutatása annak, hogy egy évszázad keretén belül, mily óriási haladást jegyez a technika.

A BÁBEL TORONY FELFEDEZÉSE

Angol lapok, a legujabb szenzációt közlik a történelem előtti időkben: Felfedezték a régi Babel tornyot. Az ásatások a legnehezebb feladatok közé tartoztak, melyet a pennsylvániai egyetem expedíciója végzett Kaldeának Ur nevű városa helyén, hogy kiemeljék a romok közül a nagy terrasztornyot.

A munka megkezdése előtt ez a torony, melynek óriási méretei arra engedtek következtetni, hogy valóban a Babel toronyról van szó, egy nagy romhalmaz volt függélyes oszlopokkal s nem lehetett formájára ismerni. Ma pedig egy gigantikus téglapítvány emelkedik az égnek, mely kitűnő jökarban megmaradván, nagyság

tekintetében a legjobb állapotban megmaradott műemlék a régi Mezopotámiában.

Egy mesterséges emelkedésen, mely magasan a völgyben fekvő város fölé emelkedik, van a négyszögű építmény, a hossza 195 m. szélessége 150 m., magassága 60 m. Az egész egy kőépítmény, óriási gránit kockákból van összeállítva, amit úgy látszik örökidőkre szántak. A terrasz alsó részét háromszoros lépcsőzetével Acgur király építette, aki Kr. e. 2350-ben uralkodott. Az építmény hatalmas területe, valamint az óriási tekintélyes formák, mindenkép egy oly királyhoz alkalmaztattak, aki egy halhatatlan emléket emelt azon helyen. Az épület felső része, amennyiben megmaradott Babilon utolsó királyának, Nabonidosnak idejéből származik, aki 535-ben Kr. e. megkísérelte a korhadásnak indult építmény restaurálását. A téglák az ő nevének bélyegét viselik. A romok alatt agyaghengereket és jegyzeteket találtak, melyen közölve van az építés története és a dícséretes restaurálási munka.

Ha ezen 4000 éves műemlék óriási tömegét szemügyre vesszük és elgondoljuk azt a munkát, amit ezen koloszális kövek felépítése igénybe vett, akkor ezen ósrégi csalhatatlan kőtanubizonytságot is az evolúció elmélet megcáfolásának kell tekintenünk.

Ezenkívül megerősíti azt a bibliai feltevést, hogy Mezopotámia volt az emberiség bölcsője, s hogy az ottani őslakók nem voltak kultívalatlan barlanglakók, hanem a bűneset dacára is még mindig nagytehetségű lényeknek maradtak.

Nem is oly régen az ugynevezett tudomány kigunyolta a Babel toronyról szóló bibliai mesét és most a valósággal áll szemben és mint ezer más esetben is, el kell némulnia. Valóban betelik az irás: „Ha ezek a modern szövegkritikusok és teológusok hallgatni fognak (megtagadják Isten szavát) e kövek fognak kiáltani.”

EGY UJABB FELTALÁLÁS

A „Chicago Tribune”-ban közli egy elektrotársulat, hogy laboratoriumaiban egy találmányt fedeztek fel, röntgensugár módszere készüléket, melynek súlya 13 Kiló 500 gr., s amelynek segítségével a falakon és gerendázon is keresztül lehet látni. Dr. Coolidge, a készülék feltalálójának kijelentése szerint nagyon egyszerű a készülék és csak egy vilamos vezetékkel kell kapcsolni, hogy minden rejtett dolgot nevétségessé tegyen. Ez a készülék a vezetékszerelőknek fog nagy áldásává lenni, amint gáz- vagy vízvezeték, csőrepedéseket és zavarokat kutatnak fel, különösen az esetekben, ha falak zárják el a vezetéket.